

Henk Boll

TukkerTrek

Twentse Trekken op Bijzondere Plekken

Vanuit zijn thuisbasis Twentestad, gaat intracultureel autodidact Henk Boll over de hele wereld op zoek naar Twentse Trekken.

Zijn reis brengt hem naar 32 Bijzondere Plekken, van waar hij verslag doet en, al dan niet met een kritisch-relativerende knipoog, uitlegt wat daar doet denken aan Twente.

JOEN
media

TUKKERTREK

Twentse Trekken op Bijzondere Plekken

Henk Boll

“In de Tukkers, hun aard, gewoontes en gebruiken, komt de hele wereld samen.”

- Henk Boll

“TukkerTrek” werd eerder als docureeks gepubliceerd op www.streeksteek.nl

Coverontwerp: Studio JOEN

ISBN 9789402152777

2016 eerste uitgave

© JOEN media

Alle toepasselijke rechten voorbehouden

Uitgever: JOEN.media

www.joen.media

INHOUD

- Proloog: een rondje Twente 7
- 1 Detmold en Tukkerse bescheidenheid 9
 - 2 Enger en de erfenis van Widukind 11
 - 3 Battle en de Franse slag 13
 - 4 Plymouth en Twentse klanken in Amerika 15
 - 5 Glastonbury en de Tankenberg 17
 - 6 Bolton en de Nijverdalse snelspoel 19
 - 7 Dingle en de Dinkel 21
 - 8 Echternach en Springendal 23
 - 9 Sint-Petersburg en de Vriezenveense lintbebouwing 25
 - 10 Sebastopol en De Krim 27
 - 11 Novotsjerkassk en de Twentse paardrijkunst 29
 - 12 Winona en de ligging van Saasveld 31
 - 13 The Alamo en het Beleg van Oldenzaal 33
 - 14 Itta Bena en de Textielbeat 35
 - 15 Chicago, The Windy City en Hengelo (O) 37
 - 16 Waterbury en een Hellendoornse lekkernij 39
 - 17 Provincetown en de Twentse tolerantie 41
 - 18 Salem en de Freules van Beckum 43
 - 19 Arecibo en de Cosmos Sterrenwacht in Lattrop 45
 - 20 Salar de Uyuni en het Boekelose zout 47
 - 21 Ouagadougou, Hertme en het Afrika Festival 49
 - 22 Thebe, Vallei der Koningen en het Dal van de Mosbeek 51
 - 23 Waitangi: de Haka en de Driekusman 53
 - 24 Eenzaam maar niet alleen: Uluru en de Kroezeboom 56
 - 25 Mekka en Tawaaf, Ootmarsum en VlöggeIn 58
 - 26 Epidaurus en het Lonneker openluchttheater 61
 - 27 Marathon: de eerste en de oudste 64
 - 28 Mantua, Commedia dell'arte en de volksrevues 67
 - 29 Vaduz, jodelen en de midwinterhoorn 70

- 30 De verleidingen van Loreley en Lutterzand 73
 - 31 Königswinter, Drachenfels en de Hunenborg bij Volthe 76
 - 32 Neutraal Moersnet en een Twentse ministaat 79
- Bijlage: Het Twents Volkslied 83

PROLOOG

Een rondje Twente

Waarom ga je op reis? Om weer naar huis te komen, zegt de nuchtere Twentenaar. Anders ga je niet op reis, maar weg. Dat kan ook, maar ben ik niet van plan. Ik ben te zeer verknocht aan deze 1.503,72 vierkante kilometer Twente en alle ruim 625.000 Tukkers die er wonen.

Waarom dan toch op pad? Om eens wat anders te zien. Nieuwe ervaringen opdoen. Andere gewoontes en leefstijlen ontdekken. En wat daarbij extra interessant is: erachter komen waar en wat de overeenkomsten zijn met thuis. Daar gaat het me om op deze trip: zijn we allemaal wel zo verschillend van elkaar als we vaak denken? In hoeverre vind je jezelf in den vreemde?

Voor ik vertrek om op zoek te gaan naar Tukkerse Trekken op andere plekken op aarde, wil ik nog even goed tot me nemen hoe het hier is. Het gaat mij daarbij niet zozeer om materiële zaken; die roesten toch langzaam weg, vergaan en vallen uiteindelijk uit elkaar.

Veel boeiender is wat mensen, na generaties lang deze streek te hebben bevolkt en bewust of onbewust op basis van oeroude tradities en wijsheden te hebben geleefd, heeft gemaakt tot wie ze nu zijn. Hoe hun samenstellende delen eruitzien. Niet op het oppervlakkige niveau van de flatscreens van de sociale media, maar op dat van het diepste innerlijke zijn: hart en ziel. Ik denk dat het wereldwijd in de kern niet zoveel uitmaakt. De spanning zit in de kleine verschillen: dat wat ieder mens uniek maakt.

Wie over Twente vliegt, valt het meteen op: onder je ligt één langgerekte stad in een immens groen park: Twentestad en Twenteland. Dat is uniek in de wereld en zal ik op de duizen-

den kilometers die ik voor mijn TukkerTrek ga afleggen, nergens anders tegenkomen.

Ik doorkruis Twente van Breklenkamp tot Diepenheim, van Buurse tot Langeveen en van Nijverdal tot Overdinkel. Overal proef ik de symbiose van weiland en stal, van boer en burger en van land en stad. Het soms niet met elkaar willen, schuurt met het nooit zonder elkaar kunnen. Op dat raakvlak ontspringt de zalvende bron van de relativering: de gulden snede van ons Tukkers!

Ik ga zeventien landen aandoen op zes continenten, en zal overal het universele gedachtegoed van de trotse inwoners ervaren: wij zijn het centrum van onze eigen wereld.

Kom, we gaan!

Twentestad, zomer 2016

Henk Boll

Route 1

Twentestad - DETMOLD - Enger

Detmold en Tukkerse bescheidenheid

Zo fier, bijna grotesk, als Duitsers hun vaderlandse helden eren met reusachtige standbeelden, zo benepen zijn wij Tukkers daarin. En als we het wel doen, dan is de omvang van de artistieke verbeelding van de geëerde, vergeleken met de grootte van zijn of haar betekenis, vaak omgekeerd evenredig klein. Ik noem, en alleen als sprekende voorbeelden, muzikant Harrie Bannink en schrijver Willem Wilmink.

Zelfs enigszins pompeuze exponenten van verering, zoals de standbeelden van Alfons Ariëns in Enschede en Herman Schaepman nabij Tubbergen, beiden voor hun religieuze en sociale belang, vallen in het niet bij dat voor Arminius in het Teutoburgerwoud. Wij kennen het beeld wellicht beter als het Hermannsdenkmal.

Het is eenvoudig te vinden: over de A1 Duitsland in rijden en dan richting Detmold. Al van verre kijkt de stoere mede-grondlegger van een verenigd Germaans rijk je aan. Hij heeft die eer te danken aan zijn overwinning op de Romeinen in de Slag bij het Teutoburgerwoud, ook wel de Varusslag genoemd, naar de Romeinse veldheer Publius Quinctilius Varus, die in het jaar 9 werd uitgevochten. Ondanks dit succes, was het onder de Germanen al snel gedaan met de liefde voor

Arminius: hij werd kort na de slag door zijn eigen mensen vermoord.

Het 53 meter hoge Denkmal, een schepping van architect, kunstschilder en beeldhouwer Ernst von Bandel, werd in aanwezigheid van de Duitse keizer Wilhelm I, in 1875 plechtig ingewijd. Dat was een periode waarin de landen die het huidige Duitsland vormen, nog in de roes verkeerden van de bevrijdingsoorlogen tegen Napoleon en naarstig op zoek waren naar nationale verhalen en helden.

Door de roerige krijgskundige geschiedenis van Duitsland, ligt het grondgebied inmiddels bezaaid met vergelijkbare artefacten voor gedenken, herdenken en heimwee. Wij steken daar wat schril bij af.

Maar wat hebben wij Tukkers hiermee te maken? Een paar jaar na de veldslag in het Teutoburgerwoud, zonnen de Romeinen op wraak en trokken in 14 opnieuw ten strijde. De Germanen kregen toen versterking van onder andere de Tubanten, onze voorvaderen die ons huidige Twentse grondgebied bevolkten. De Romeinen hakten met overmacht de Germaanse strijders in de pan. De toon was daarmee gezet, en de weg naar huis en die naar bescheidenheid ingeslagen.